

**PAVASARIO KALENDORINĖS DAINOS
PASIDAINAVIMAI INTERNETU**

2020 m. gegužės 14 d.

Pasidainavimų vakarą veda Eglė Česnakavičiūtė ir Rokas Kašėta.

PUSIAUGAVĖNIO (GAVĖNIOS) DAINOS

1. Dai, viduj lauko sėnelė¹,

Ė to sėnelė mergelė,

Ė to sėnelė mergelė
Baltus linelius šukavo,

Baltus linelius šukavo,
Rusų² kasaļį aļpynus,

Rusų kasaļį aļpynus,
Žalias rūtelas pasėjus,

Žalias rūtelas pasėjus,
Baltas roželas sodzino.

Da, ir atjojo bernelis,
Da, ir atjojo neliūbas.

– Acidarykie, mergela,
Acidarykie, jaunoji.

– Ne'cidarysiu, berneli,
Ne'cidarysiu, neliūbas³.

– Da, ir apjosiu sėnelį,
Da, ir nukrėsiu rasaļį,

Da, ir nukrėsiu rasaļį,
Da, ir numinsiu rūtelas,

Da, ir numinsiu rūtelas,
Da, ir nulaušiu roželas.

Graži dzienelė be vėjo,
Mergos rūtelas ravėjo,

Da, ravėdamos nuskynė,
Sau vainikėlius nupynė.

♪ *Pateikėja Anelė Vaičiulienė, g. 1906 m.,
gyv. Rimdžiūnų k., Gervėčių apyl., Astravo r.,
Baltarusijoje.*

Užrašė J. Dovydaitis 1970 m.

♪ <https://bit.ly/3cu9gq1>

2. Vai parlakia juoda varna,

Vai parneša pavasari:

Mažiem vaikam – zobovėļi⁴,
Piemenėliam – botagėļi,

Piemenėliam botagėļi,
Artojėliam – po žagreļi,

Artojėliam po žagreļi,
Šienpjūvēliam – po dalgeļi.

Vai parlakia juoda kuosa
Juodais šilkais apsilaidus,

Juodais šilkais apsilaidus,
Baltais perlais apsibarstius.

– Vai kuosela, vai juodoji,
Kur tu jėmei šituos šilkus,

Kur tu jėmei šituos šilkus,
Kur tu gavai baltus perlus?

– Vai aš ėmiau juodus šilkus,
Kur vaineļi⁵ vajavoja⁶.

Vai aš gavau baltus perlus,
Kur bernelius muštravoja⁷.

♪ *Pateikėja Kristina Leikauskienė-Kašėtaitė, g.
1920 m., gyv. Žiūrų k., Marcinkonių apyl., Varėnos r.
Užrašė K. Aleksynas, M. Liugaitė 2001 m.
Pateikėjos pastaba: „Dar iš ankstaus, iš senovės šita
daina.“*

3. Šoko pimpė⁸ po pievų, po pievų,

Prašė mergų linton⁹ šokc, linton šokc.
Tai mergomi bepiga bepiga,

O marciomi nepiga nepiga:
Vaikelis verkia, puodelis bėga.

Vaikelį punciu, puodelį sumsiu,
Paci jauna linton šokc, linton šokc.

♪ *Pateikėja Marija Seržantaitė, g. ~1898 m.,
gyv. Žižmų k., Dieveniškų vls., Šalčininkų aps.
Užrašė J. Alešiūnaitė 1948 m.*

¹ *Sėnelė – gyvenamasis namas.*

² *Rusas – rusvas, rudas.*

³ *Liūbas – mielas.*

⁴ *Zobova – žaidimas, pramoga.*

⁵ *Vaina – karas.*

⁶ *Vajavoti – kariauti.*

⁷ *Muštravoti – varinėti.*

⁸ *Pimpė – pempė.*

⁹ *Linta – lenta.*

4. Pavasaris pavandenis,
Sémė vanduo kalnus, klonis.

Sémė vanduo kalnus, klonis,
Cik nesémė vieno kalno.

Cik nesémė vieno kalno,
An to kalno – pucinėlio.

An to kalno – pucinėlio,
Po pucinu – šalcinėlio.

Tam pucine gegužė kuka(vo),
Visa šalis vesalino¹⁰.

Visa šalis vesalino,
Mažus vaikus balavino.¹¹

♪ *Pateikėja Anelė Kazakevičienė, g. 1888 m.,
gyv. Piliakalnio k., Merkinės vls., Alytaus aps. (dabar
– Varėnos r.)
Užrašė S. Juodeikaitė 1937 m.
Pateikėjos pastaba: „Pavasario daina.“*

5. Tu putine šermuli,
Tu šaly kelalio stovėjai.

Tu šali kelalio stovėjai,
Tu viso gero ragėjai.

Kap mano tėvelis važiavo,
Tai žalia žolažė žaliavo.

Aukso rasažė užkrito,
Visa žolažė suvyto.

Kap mano tėvelis važiavo,
Visos paukštelės čiulbėjo.

Visos paukštelės čiulbėjo,
Visos žuveletės uliojo¹².

♪ *Pateikėja Marijona Lukšienė-Urbonavičiūtė, g.
1893 m., gyv. Girių k., Gervėčių apyl., Astravo r.
Užrašė G. Četkauskaitė 1960 m.
Pateikėjos pastaba: „Dainuoja rudenį, po Visų
šventėm, prieš adventą.“* ♪ *Liudvika Barovičienė (g.
1894 m.) ir Emilia Augulytė (g. 1900 m.) iš
Rimdžiūnų k. (Gervėčių apyl.), 1970 m. pateikė labai
artimą šios dainios variantą ir komentavo:
„Gavėninė. Mada tokia buvo – išeinam už kluono ir
giedam.“*

♪ <https://bit.ly/35Wedp8>

6. Aic sesulai vandenėlio
Su naujaisiais viedružėliais¹³.

Su naujaisiais viedružėliais,
Su šilkelio pasežėliais¹⁴.

Rado upį nešalusį,
O lieptelį apšalusį.

Ir paslydo jos koježė,
Ir nuajo dugnan žemės.

Ir nuajo dugnan žemės,
Dugnan žemės, kraštan marių.

Tįnai rado sa brolalį,
Sa brolalį sakažėlį.

Dziewo žirgų beganancį,
Aukso pancius bevejancį.

– Aime, broliuk, mes namopi,
Mūs motužė seniai laukia.

Mūs motužė seniai laukia,
Mūs širdežė seniai laukia.

– Te tau, sesut, šilko skusta¹⁵,
Išvežėke¹⁶ ašarėžėm.

Išvežėke ašarėžėm,
Išdziovinkie atodūsiais.

Išdziovinkie atodūsiais,
Iškočėke alkūnėžėm.

Iškočėke alkūnėžėm,
Tadu manį tu sulauksi.

Scikli skylių pradabojau¹⁷,
Sa brolalio nesulaukiau,

Liepos slankscį paržanginau,
Kalnuos klonį išstovėjau,
Sa brolalio nesulaukiau.

♪ *Pateikėja Marytė Žydelytė, g. 1908 m.,
gyv. Šlaito k., Valkininkų par., Vilniaus-Trakų aps.
Užrašė J. Aidulis ir J. Jurga 1936 m.*

¹⁰ *Vesalinti – linksmintis.*

¹¹ *Balavinti – lepinti.*

¹² *Uliavoti – linksmintis, ulioti – vaikščioti.*

¹³ *Viedras – kibiras.*

¹⁴ *Pasežėlis – pasaitėlis.*

¹⁵ *Skusta – skarelė, nosinė.*

¹⁶ *Velėti – skalbti.*

¹⁷ *Daboti – žiūrėti.*

VELYKŲ DAINOS. Lalavimų dainos (lalinkos, vynelis)

7. Povinėlis povelio po dvarų vaikščiojo,

Vynelis vyno žaliasai.

O ir pabėrė povinėlis plunksnelas,
Vynelis vyno žaliasai.

O ir parinko jauna mergužėlė,
Vynelis vyno žaliasai.

Iš berželio šakų, amaželio lapų,
Vynelis vyno žaliasai.

Kad dzievelis duotų po Velykai svotų,
Vynelis vyno žaliasai.

Mergas ištekėtų, daug vaikų turėtų,
Vynelis vyno žaliasai.

♪ *Pateikėjas Petras Zalanskas, g. 1900 m.,
gyv. Mardasavo k., Merkinės apyl., Varėnos r.
Užrašė N. Vėlius, J. Marcinkevičius 1967 m.*

8. Žydzi grūšėlė vidurin dvaro,

Vynelis vyno žaliasai.

Po tuoj grūšėli rūtų daržalėlis,
Vynelis vyno žaliasai.

Po tų daržalėlių niekas nevaikščiojo,
Vynelis vyno žaliasai.

Niekas nevaikščiojo, nei takelių mynė,
Vynelis vyno žaliasai.

Nei takelių mynė, žalių rūtų skynė,
Vynelis vyno žaliasai.

Ciktai vaikščiojo jauna mergetė,
Vynelis vyno žaliasai.

Ji takelius mynė, žalių rūtų skynė,
Vynelis vyno žaliasai.

Tai ji nusipynė rūtų vainikėlių,
Vynelis vyno žaliasai.

Vai ir užsidėjo an glotnios galvelės,
Vynelis vyno žaliasai.

An glotnios galvelės, an gelsvos kasešės,
Vynelis vyno žaliasai.

– Vai tu mergela, kad tu gera būtai,
Vynelis vyno žaliasai.

Tai tu atneštai kiaušinių kapų¹⁸,
Vynelis vyno žaliasai.

Butelį arielkos¹⁹, sūrį an torielkos²⁰,
Vynelis vyno žaliasai.

♪ *Pateikė Marcinkonių kaimo (Varėnos r.)
etnografinio ansamblio vyrai (vedė Vincas Miškinis)
Garsajuostė „Dzūkijos nacionalinis parkas.
Marcinkonių etnografinis ansamblis.“ (sud. L.
Purlienė).*

¹⁸ Kapa – vienetinių dydžių skaičiavimo matas,
lygus 60 vienetų arba 5 tuzinams.

¹⁹ Arielka – degtinė.

²⁰ Torielka – lėkštė.

9. Ir atskrida du karveliai, Vynas mano žaliasai.

Atsitūpė un berželio,
Vynas mano žaliasai.

Nuo berželio un langelio,
Vynas mano žaliasai.

Nuo langelio un stalalio,
Vynas mano žaliasai.

Ir papytė aukso plunksnas,
Vynas mano žaliasai.

– Reniutėla sesiutėla,
Vynas mano žaliasai.

Išsirinkie sau bernelį,
Vynas mano žaliasai.

Sau bernelį Tofiūlį,
Vynas mano žaliasai.

♪ *Pateikėja Stasė Aleščikienė, g. 1919 m.,
gyv. Juodgalvių k., Ignalinos r.
Užrašė R. Jakštas, I. Jurgelėnaitė 1959 m.
Pateikėjos pastaba: „Velykinė lalavimo daina.“*

VELYKŲ DAINOS. Sūpuoklinės dainos

10. Supkit meskit mani jaunų,

Kad užvyscia aukštų kalnų,

Aukštų kalnų, žalių girių,

Žalių girių, užuolijų.

Žali lapai nubyrėjo,

Per upeį nutekėjo.

Teka upė rūdimuosun,

Duoda manį vargelio(sun).

Atadavė kaip rožę,

Išbalino kai drobę,

Sudziovino kaip žuvelį.

♪ Pateikėja Paulina Janutėnienė, g. ~1902 m.,
gyv. Ryžiškės k., Ignalinos r.

Įrašė G. Četkauskaitė 1965-1970 m. Vilniaus
plokštelių įrašų studijoje.

♪ <https://bit.ly/3cFPmZe>

11. Kai aš buvau mažutėlė,

Ucia lylia lyliutėla.

Supė mani motinė,

Ucia lylia lyliutėla.

Kai užaugau mergužėlė,
Ucia lylia lyliutėla.

Supė mani bernuželis,
Ucia lylia lyliutėla.

Už berželį aukščiau aukščiau,
Ucia lylia lyliutėla.

Už vėjelį gračiau gračiau,
Ucia lylia lyliutėla.

♪ Pateikėja Birutė Kurtinienė, g. 1909 m.,
gyv. Adutiškyje, Švenčionių r.

Užrašė M. Juškaitė 1972 m.

Pateikėjos pastaba: „Velykinė giesmė. Didelės – jau
mergos jų dainuodavom.“

12. Oi tai pakorėm sūplaukėlas²¹,

Oi tas varines raikštėlas²².

Oi aikši aikši, dukrela,
Tai pasisupsim, jaunoji.

Oi kad derėtų lineliai,
Oi kad užaugtų grūdėliai.

Oi tai nurausim linelius,
Jir jų geltonus grūdėlius.

²¹ Sūplaukėlės – sūpuoklės.

²² Raikštis – raištis.

Oi tai išmimsim linelius,
Oi tai suverpsim siūlalius.

Oi tai suverpsim siūlalius,
Oi tai suausim drobėlas.

♪ Pateikėja Stasė Povilionienė-Čekanauskaitė, g.
~1909 m., gyv. Fermos k., Alytaus r.

Įrašė G. Četkauskaitė 1965-1970 m. Vilniaus
plokštelių įrašų studijoje.

♪ <https://bit.ly/2WUrcDM>

13. Spragsta beržas in marelių,

Cirpsta uoga serbinte(łė).

Graži merga Agatėlė,
Mūs arcima kaiminke(łė).

Spragsta beržas in marelių,
Gražus bernas Adoliu(kas).

Dzieva duota, užūginta,
Naujaj lažiaj²³ paguldzy(ta).

Abu taki, abu lygūs.
Kabelaliais sukabin(ta).

♪ Pateikėja Karolina Jakštienė-Šimonelytė,
gyv. Dysnos k., Tverečiaus vls., Švenčionių aps.

Užrašė L. Bielinis 1936-1937 m.

Pateikėjos pastaba: „Velykinė. Mergaitė ir
berniokas sūpuoklėse supasi, o dainininkai
dainuodami mini jų vardus.“

²³ Lažia – lova.

JURGINIŲ DAINOS

14. – Jurja, geras vakaras,
Jurja, geras vakaras!

Jurja, paimk raktus,
Jurja, paimk raktus,

Jurja, atrakink žemį,
Jurja, atrakink žemį.

Jurja, išlaidž žolaį,
Jurja, išlaidž žolaį:

Žemeį atrakintie,
Žemeį atrakintie,

Kad lietulis palytų,
Kad lietulis palytų,

Kad rasaė iškristų,
Kad rasaė iškristų.

♪ *Pateikėja Elžbieta Girdžiušienė, g. 1874 m.,
gyv. Paliesiaus k., Melagėnų par., Švenčionių aps.
Užrašė J. Jurga 1934 m.*

15. – Jurgi, geras vakars,
Jurgi, geras vakars.

Jurgi, palaidz rasų,
Jurgi, palaidz rasų.

Jurgi, neženyta²⁴,
Jurgi, neženyta.

Jurgi, apsiženyk,
Jurgi, apsiženyk.

– Nėra po man mergų,
Nėra po man mergų,

Ciktai viena rožė,
Ciktai viena rožė,

Darži pasodinta,
Darži pasodinta,

Tuinais²⁵ aptuinyta²⁶,
Tuiniais aptuinyta.

♪ *Pateikėja Agnieška Vileitienė,
gyv. Adutiškyje, Švenčionių r.
Užrašė J. Dovydaitis 1964 m.
Pateikėjos pastaba: „Kap ciktai Jurginį pradedam
giedacie, tai vyrai saka, kad aras pasikeis, a bernai
grubtais svaيدا. A mes vis viena giedam.“*

²⁴ Ženyta – vedęs.

²⁵ Tuinas – tvoros statinis.

²⁶ Aptuinyti – tvirti tvorą tuiniais.

16. Kupalija,
Kalnas kalnalis,
Naujas dvaralis,
Kupalija.

Kupalija,
Per tuo kalnaliu
Vynelis teka,
Kupalija.

Kupalija,
Vynelis teka,
Bajarai geria,
Kupalija.

Kupalija,
– Gerkit, bajarai,
Sveteliai mana,
Kupalija,

Kupalija,
Cik nepragerkit
Rusas kaselas,
Kupalija,

Kupalija,
Rusas kaselas,
Jaunas mergelas,
Kupalija.

♪ *Pateikėja Marijona Kazlauskienė, g. 1890 m.,
gyv. Puotiškės k., Adutiškio vls., Švenčionių aps.
Užrašyta 1940 m.*

Pateikėjos pastaba: „Jurginių giesmė.“

♪ <https://bit.ly/2xXyjmr>

SEKMINIŲ (PETRINIŲ, JONINIŲ) DAINOS

17. Augo putins su šermukšniu,

Ryto ratuto,
Ai ryto rytėlio,
Ryto ratuto.

Vienas kitą prasiaugo,

Ryto ratuto,
Ai ryto rytėlio,
Ryto ratuto.

Ir miežieniai jų žiedėliai,

Ryto ratuto,
Ai ryto rytėlio,
Ryto ratuto.

Pražydėjo baltais žiedais,

Ryto ratuto,
Ai ryto rytėlio,
Ryto ratuto.

Užaugino uogytalas,

Ryto ratuto,
Ai ryto rytėlio,
Ryto ratuto.

♪ *Pateikėja Stefanija Glemžaitė, g. 1885 m.,
gyv. Kupiškyje.*

Užrašė Z. Slaviūnas 1936 m.

♪ <https://bit.ly/3boAugt>

18. – Ko tu, bitefė,

Ko tu, bitefė, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio,

Syra²⁷ nuliūdai,

Syra nuliūdai, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio?

– Kap man neliūdėc,

Kap man neliūdėc, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio.

Regiu bicinų,

Regiu bicinų, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio,

Sodi sugautų,

Sodi sugautų, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio,

²⁷ Syras – pilkas.

Troti²⁸ inlaistų,
Troti inlaistų, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio,

– Vaduoj, bitefė,
Vaduoj, bitefė, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio.

– Kuom aš vaduosiu,
Kuom aš vaduosiu, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio?

– Perduo, bitefė,
Perduo, bitefė, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio,

Salduom miduciu,
Salduom miduciu, lylio,
Lyljo lyliuė,
Lyljo lyliuė lylio.

♪ *Pateikėja Juzefa Turlienė, 1899 m.,
gyv. Adutiškyje, Švenčionių r.*

Užrašyta 1964 m.

♪ <https://bit.ly/2y2hsz2>

²⁸ Trotas – narvas.

19. Kruglam²⁹ daržely

Augo pelūnas.³⁰ (2x2k.)

– Oi pelūn pelūn,
Kas tavi sėjo? (2x2k.)

– Mani pasėjo
Didelis vėjas. (2x2k.)

– Oi pelūn pelūn,
Kas tavi laistė? (2x2k.)

– Mani palaistė
Drabnasiai³¹ lietus. (2x2k.)

Žalio pelūno
Kartūs lapeliai, (2x2k.)

Kartūs lapeliai,
Drabni žiedeliai. (2x2k.)

♪ *Pateikėja Anelė Karmonienė, g. 1915 m.,
gyv. Vidutinės k., Strūnaičio apyl., Švenčionių r.
Užr. R. Ambrazevičius, R. Almonaitienė 1986 m.
Pateikėjos pastaba: „Žodžiai, man atrodo, nieko
nesako... Kažkodėl pavasarinė [daina]. Aš jau po
melodija žinau.“*

20. To to to, pušela žalio(ji),

Kas tavi sėjo, to to to?

– To to to, saulietė sėjo,
Mėnuo ravėjo, to to to.

– To to to, kas tavi laistė?
– Juodas debesys, to to to.

♪ *Pateikėja M. Grigonytė, g. 1904 m.,
gyv. Kasčiukų k., Strūnaičio par., Švenčionių aps.
Užrašė Juozas Jurga 1934 m.*

21. – Perlali lakštuti, ta ta ta,

Kų veikia tėvelis, ta ta ta?

– Rugelius sėjo, ta ta ta.

– Perlali lakštuti, ta ta ta,
Kų veikia broialis, ta ta ta?
– Rugelius akėjo, ta ta ta.

– Perlali lakštuti, ta ta ta,
Kų veikia močiutė, ta ta ta?
– Rugelius pjauna, ta ta ta.

– Perlali lakštuti, ta ta ta,
Kų veikia sesiulė, ta ta ta?
– Rugelius rišo, ta ta ta.

– Perlali lakštuti, ta ta ta,
Kų veikia vaikuciai, ta ta ta?
– Varpelas renka, ta ta ta.

♪ *Pateikėja Juzefa Turlienė, 1899 m.,
gyv. Adutiškyje, Švenčionių.
Užrašyta 1964 m.*

♪ <https://bit.ly/2W00VHG>

22. Aisim, sesutela, dalylia,

Lyliute lylia dalylia,

Laukan pavaikščiocie, dalylia,
Lyliute lylia dalylia,

Rugelių dabocie, dalylia,
Lyliute lylia dalylia,

Kų tevelis veikia, dalylia,
Lyliute lylia dalylia,

Un aukšto kalnalio, dalylia,
Lyliute lylia dalylia,

Sunkiai prakaituoja, dalylia,
Lyliute lylia dalylia.

♪ *Pateikėja Elena Burokienė, g. 1896 m.,
gyv. Adutiškyje, Švenčionių raj.
Užrašė E. Žukauskas, E. Stanevičius 1972 m.
Pateikėjos pastaba: „Čia Sekminių daina.
Susirinkdavo, eidavo parugėn. Sueina kelių kaimų
jaunimas, dainuoja, šoka un pievos. <...> Būdavo
tokia mada: Sekminių antrą dieną išsikėpa bulkų,
perka alų ir eina parugėn. Valgo, geria alų arba
girą. Paci nedainavau šitų dainų – mano seserys
dainavo, iš jų išmokau.“*

²⁹ *Kruglas – apskritas, apvalus.*

³⁰ *Pelūnas – pelynas.*

³¹ *Drabnas – smulkus.*

23. Kas keliu eina,
Keliu keliauna, dobile
Dobiliuci, žaliasiai
Žolynė(li)?

Kas pievu eina,
Pievu pievauna, dobile
Dobiliuci, žaliasiai
Žolynė(li)?

Kas ažiū eina,
Ažiū³² ažiauna, dobile
Dobiliuci, žaliasiai
Žolynė(li)?

Kas dirvu eina,
Dirvu dirvauna, dobile
Dobiliuci, žaliasiai
Žolynė(li)?

♪ *Pateikėja Agnieška Vileitienė-Gailiušaitė, g. 1902 m., gyv. Adutiškyje, Švenčionių raj. Užrašė Jurgis Dovydaitis 1964 m. Pateikėjos pastaba: „Rugius lankant gieda.“*

♪ <https://bit.ly/35WtsOY>

24. Oi ta ta, prieš Petrinį
Naktele įsa³³, oi ta ta.

Oi ta ta, naktele įsa,
Nedamiegajau, oi ta ta,

Oi ta ta, nedamiegajau,
Juostelas audziau, oi ta ta,

Oi ta ta, tai šiam, tai tam
Pa vienai juostai, oi ta ta.

Oi ta ta, sava mielajam –
Net šilkinelį, oi ta ta.

– Oi ta ta, nešiak, mielasiai,
Kas nedėla³⁴, oi ta ta,

Oi ta ta, minekie mani
Kas adzynetė³⁵, oi ta ta.

♪ *Pateikėja Juzė Bielinienė-Gailiušytė, g. 1884 m., gyv. Pošiūnų k., Tverečiaus vls., Švenčionių aps. Užrašė L. Bielinis 1936-1937 m.*

³³ Įsas – trumpas.

³⁴ Nedėlia – savaitė, sekmadienis.

³⁵ Adyna – valanda.

³² Ažia – ežia (žemės rėžio ar lauko riba).